

Ma.ak krant

Deze Ma.akkrant biedt achtergronden, informatie, handvatten en context bij het Maatschappelijk akkoord.

Doel van Ma.ak020: Amsterdammers beter in staat stellen samen een inclusieve, gezonde, eerlijke en innovatieve stad te maken. In het akkoord staan afspraken die het eigenaarschap en zeggenschap van Amsterdammers verder verstevigen.

2019
#1

Ma.ak 020

2

**Ma.ak020:
Waarom?
Daarom**

6

Ma.aktafels

Iedereen denkt mee

8

**Het
netwerk
in kaart**

12

Handleiding

*Hoe nu
verder?*

16

**Jongeren
maken
Amsterdam**

33

Eerste Donut- deal in de stad

Hoe Ma.ak020 en isolerende gordijnen leidden tot de eerste Donut- doe-leer-gemeenschap in de buurt.

— lees verder op pagina 2

— foto's donutdeal en Frans Halsbuurt **Niels Blekemolen**

Oude volksbuurt wordt de Tuinen van Frans Hals

Direct na de opening van de nieuwe parkeergarage onder de Hobbemakade in de Pijp konden autobezitters uit de Frans Halsbuurt hun auto 'onder het water' zetten. Er kwam ruimte vrij op straat en een groep actieve bewoners startte met het reclaimen van hun buurt.

— lees verder op pagina 2

8

— foto A vd Meer

Column
**Jerry King
Luther Afriyie**

Dichter en mensenrechten activist

Ma.ak 020 een inclusieve stad

Amsterdam, een stad die tot de verbeelding spreekt, ruim 170 nationaliteiten uit de hele wereld aantrekt, ieder met een eigen uniek verhaal en achtergrond. Oh, mijn stad, mijn soms te rumoerige stad, mijn vaak "hier ben ik thuis" stad. Mijn leefbare stad, als wij elkaar nodig hebben. Mijn behulpzame stad als de burenen eenzaam en slecht ter been zijn. Ja, hier vertoeft de zon, als die in de rest van het land uitgaat. Je staat meestal alleen als je je tijd vooruit bent. Maar met groei komt verantwoordelijkheid en voorwaarden. Wij verwelkomen groei, op voorwaarde dat de rijken de armen niet uit hun huis kopen en dakloos maken en de meerderheid rekening houdt met de minderheid. "Eén voor allen en allen voor één".

Iedereen is welkom en zo ook zij die ons salaris en pensioengeld bewaren en het vervolgens investeren in buitenlandse oorlogen. Zij die democratisering een vies woord vinden, racismebestrijding zien als kapitaalvernietiging en armoede sussen met pleisters. Zij die hun kroost voorzien van bijles, een leefbare buurt en een warm huis, maar andere kinderen toefluisteren "je moet je invechten, dat doen mijn kinderen ook". Ik heb een beter Amsterdam gekend. Maar mocht ik mij vergissen, laat dit mijn vurige wens zijn.

We hebben vaker de verkeerde afslag genomen, maar vonden onze weg altijd terug naar Mokum. Verwacht ouderwetse weerstand van ons, als je alleen komt halen en niets komt brengen. Vanaf vandaag staan wij klaar met de mouwen opgestroopt en schoeisel geveterd.

Onbevreesd zullen wij de toekomst tegemoet treden.

‘Donut Deals are a fantastic example of what can happen when communities take the lead in transforming their own city. These many local initiatives will no doubt help to generate city-wide momentum as well as invaluable inspiration for cities worldwide. Bring it on, Amsterdam!’ **Kate Raworth**

‘Een krachtige burgersamenleving is geen instrument in handen van de overheid.’ **Herman Tjeenk Willink**

– vervolg pagina 1: **Eerste Donut-deal in de stad**

Muriel Richard van Stichting Pracht en Kracht begeleidt vrouwen met weinig kansen in onze samenleving. Ze krijgen naailes en leren gordijnen maken. Anne Stijkel en Diny Ceelen van Stichting Cocratos ontwikkelen duurzame innovaties. Toen deze drie Gaasperdammers elkaar vonden was het idee er snel: isolerende gordijnen, door achter de gordijnstof een isolatie van licht materiaal te naaien. Zulke gordijnen helpen arme gezinnen in de buurt aan een lagere energierekening.

De gordijnen stonden centraal tijdens een Ma.aktafel op 23 mei, een gesprek rond de kwestie "sociale kansen van de verduurzaming in Zuidooost". Sociale en duurzame koplopers, het bedrijfsleven, de gemeente en het onderwijs, allemaal uit de buurt, bespraken hoe ze lokale kennis, energie en initiatieven slim in elkaar konden schuiven. Zo werd ter plekke de wens voor een lokale doe-leergemeenschap geboren.

Iedereen begreep direct dat hier iets unieks gebeurde. Als je het duurzame aan het sociale koppelt en het levert voor beide winst op, dan doe je op ultieme manier wat Kate Raworth beoogt met haar *Donut-economie*: een visie waarin de zorg voor onze aarde en een bereikbaar bestaansminimum voor iedereen de twee hoofddoelen van de economie zijn. Aldus werd op 20 juni de eerste Donut-deal in de stad beklonken. Beide doelen gaan hand in hand: gordijnen naaien en isoleren tegen een eerlijke vergoeding en voor een lagere energierekening, tegelijkertijd je competenties vergroten en vastleggen, én bijdragen aan de oplossing van het klimaatprobleem door minder warmteverlies en minder gasverbruik.

Een coöperatie waar de betrokken buurtbewoners hun geld kunnen verdienen is de volgende stap. Ondertussen heeft de doe-leergemeenschap, *De Groene Hub*, al vier lokalen van een leegstaande buurtschool in gebruik. Daarin start eind oktober – in opdracht van de gemeente – een combi van doen en leren voor 25 mensen in uitkeringssituaties. Een typisch stukje maatschappelijk akkoord!

– vervolg pagina 1: **Oude volksbuurt wordt de Tuinen van Frans Hals**

Fietsen, tafeltennistafels en plantenbakken werden in de parkeervakken gezet en op veel plekken werd nepgras uitgerold. Een statement was gemaakt en de gemeente besloot tot een tijdelijke inrichting waarbij alle fietsenrekken in de vrije parkeervakken werden geplaatst en veel groen werd ingebracht.

De gemeente nam dit buurtinitiatief serieus en afgelopen jaar is de buurt intensief betrokken bij het herontwerp van de openbare ruimte. Een dynamisch proces met informatieavonden en participatiebijeenkomsten waar professionals van de gemeente samen met buurtbewoners aan het schetsen zijn gegaan. Waar komen de fietsen? Wat voor groen is gewenst? Welke speelplekken? Hoe breed moet de stoep zijn en wat wordt het algemene karakter van de buurt?

Tijdens de ontwerpessies dit voorjaar werd één ding al snel duidelijk; de Frans Halsbuurt moet super groen worden. De ontwerpen zijn nu te zien op de Ruysdaelkade. Alle bewoners kunnen laatste wijzigingen doen. Dit najaar wordt wederom op straatniveau het definitief ontwerp gekozen van wat nu al trots de *Tuinen van Frans Hals* heet.

Waarom? Daarom!

Je hebt een mening over Amsterdam. Je denkt na over haar toekomst. Of je droomt over verandering: een *betere* stad, eerlijker, gezonder, socialer, slimmer. Als je niet op die toekomst kan wachten dan organiseer je die verandering, je neemt initiatief. Initiatief dat goed is voor elkaar, voor de stad: maatschappelijk initiatief.

– tekst **Jasper Etten**

Heel veel Amsterdammers hebben zo’n mening, en zijn actief voor elkaar. Voor de toekomst van de stad. En dat is wat al deze Amsterdammers met elkaar verbindt. Het is een enorm netwerk, en al die inspanningen zijn van onschatbare waarde. Die inspanningen vertellen ons ook waar wij als Amsterdammers eigenaar van willen zijn, en zeggenschap over willen hebben. En dat we het *samen* willen doen.

Dit Maatschappelijk akkoord gaat over precies dat eigenaarschap en zeggenschap. Niemand kan de stad claimen als haar/zijn eigendom. De stad is van ons allemaal: we delen de stad met elkaar. Maar hoe wordt bepaald wat er echt gebeurt in de hele stad, in de buurt, of in de straat? Dat willen we wel op zo’n manier organiseren dat ook iedereen in de stad dat eigenaarschap daadwerkelijk voelt.

Het akkoord is ontstaan uit het netwerk van alle actieve Amsterdammers. Die ook de inhoud hebben samengebracht, vanuit jarenlange ervaring. En wat vertelt die? Om echt wat te bereiken én te veranderen in deze stad, ontcom je niet aan samenwerking. Sterker nog, die samenwerking staat steeds meer centraal. We kunnen op dit punt nog veel van elkaar leren. Daarom gaat het akkoord over samenwerking en over van elkaar leren. Zo hebben we geleerd dat we een aantal concrete samenwerkingsafspraken nodig hebben, om die gewenste verandering echt te maken.

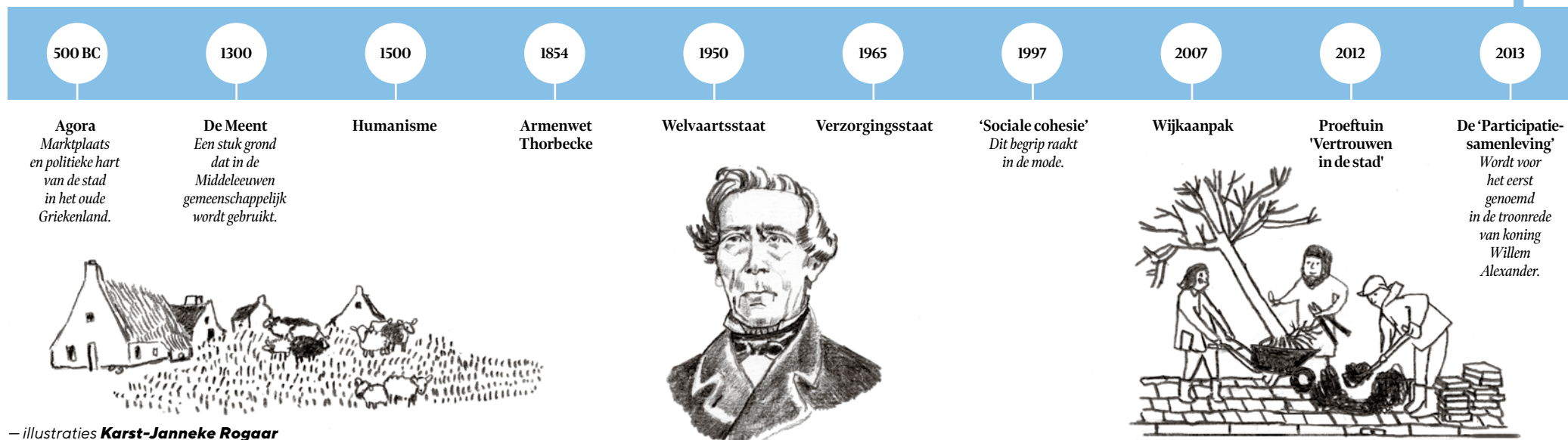
En dan? Dan gaan we daarmee aan de slag. We gebruiken de afspraken als basis voor samenwerking in nieuwe en bestaande initiatieven. We werken de afspraken verder in samenwerking uit. We delen onze ervaringen op het online platform. Dit akkoord zet geen punt, maar een puntkomma. Want deze ontwikkeling staat nooit stil. Wij Amsterdammers maken onze toekomst.

– Zie het inlegvel met het Maatschappelijk akkoord en pagina 12/13 voor de handleiding.

Het akkoord ondertekenen?
Doe het op de website!

<https://ma.ak020.nl/akkoord>

De manier waarop we nu met elkaar de stad gaan maken, is gegroeid uit een lange geschiedenis

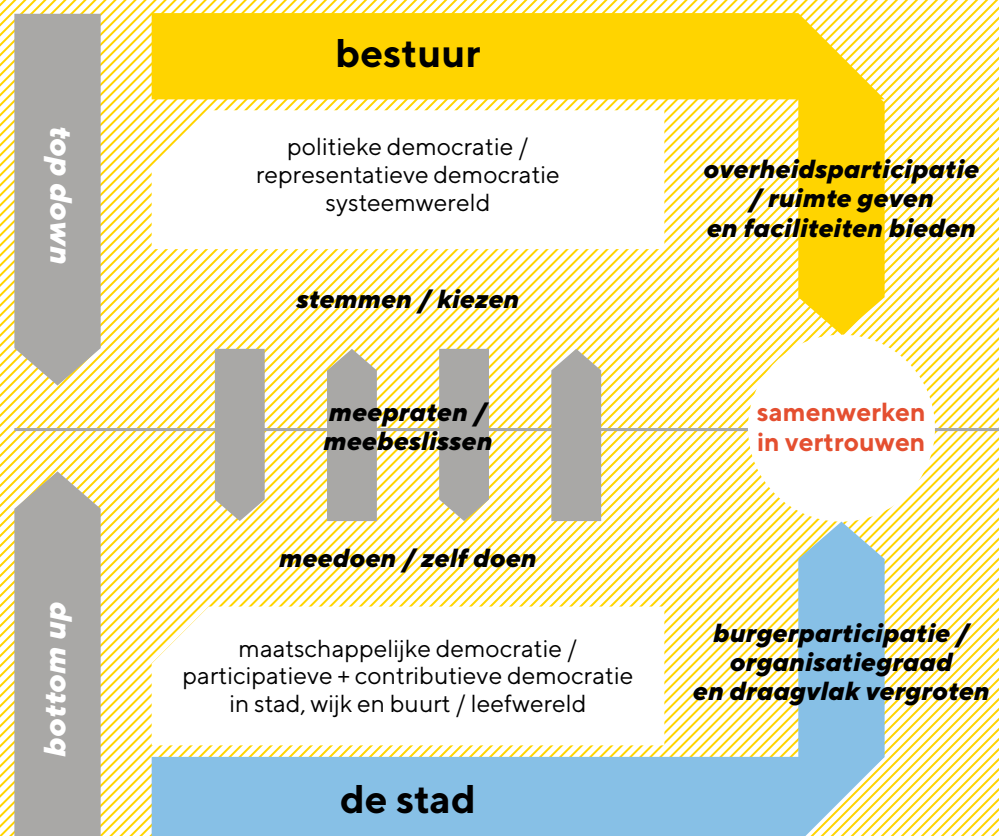
– illustraties **Karst-Janneke Rogaar**

‘Het Maatschappelijk akkoord bouwt voort op een belofte die in 2014 aan de stad is gedaan.’ **Rutger Groot Wassink**

‘Mijn wens is dat op 9 november iets wordt ingeleverd waarvan ik het gevoel heb: precies dat ben ik aan het doen!’
Maatschappelijk initiatiefnemer

Deze stad verdient een beter bestuur!

Regeren met het Maatschappelijk akkoord

Amsterdam die mooie stad is gebouwd met geestdrift. Het is al eeuwen een verzamelpaats van mensen die het beter willen hebben voor zichzelf, hun naasten en hun kinderen. In de loop van de geschiedenis blijkt onze stad steeds opnieuw DE plek voor emancipatie en verandering. Telkens is de emancipatie van Amsterdammers gepaard gegaan met het opeisen van deelneming aan de besluitvorming en aan het vormgeven van de stad. De toename van kennis en kunde in onze samenleving, en de stad als magneet voor mensen die wat willen, leiden ertoe dat steeds meer mensen mee willen doen. Schrijver Geert Mak beschrijft in *Een kleine geschiedenis van Amsterdam* hoe steeds weer interessante spanningen ontstaan tussen de machthebbers en de zich emanciperende, betrokken burgers. Volgens hoogleraar Nederlandse geschiedenis James Kennedy kenmerkt de geschiedenis van Amsterdam zich door ongelijkheid en strijd.

De heersende klasse beantwoordt die spanningen met het terugdringen van de eisen, met vragen om vertrouwen en

met verdedigen van de bestaande orde en hun eigen positie. Het einde van het liedje is dat de elite ruimte moet maken. Dat laatste leeft nu ook in de stad. De macht van grote, anonieme, internationale investeerders dringt Amsterdammers in het defensief. Het leidt tot kapitalisering van de publieke ruimte en tot het verdringen van iedereen met een laag of modaal inkomen van de woningmarkt. De ruggengraat van de stad vertrekt naar elders. Expats stromen de stad binnen, die minder verantwoordelijk voor en verbonden met de stad zijn. En dat in een tijd waarin het cruciaal is dat de stad haar slagkracht behoudt om andere grote complexe vraagstukken aan te pakken. Klimaatverandering heeft grote gevolgen voor het leven in de stad. We willen dat de stad bereikbaar blijft en de gezondheid van Amsterdammers is een grote zorg.

Door de ooghalen kijkend lijkt Amsterdam een rijke stad die er op veel plaatsen goed bij ligt, maar waar ondertussen de vervreemding van elkaar manifest is. We zijn een superdiverse stad, waarin het talent van grote groepen Amster-

dammers nog onderbenut blijft. Er zijn nog altijd duizenden Amsterdammers die in armoede leven, ondanks massieve programma's om hen te ondersteunen. Deze rijke stad biedt hen nauwelijks een perspectief op een beter leven. Dat knaagt. De slinger slaat te ver door naar big finance, naar airbnb, naar 'high end tourism'. Wij zijn ervan overtuigd dat deze trend te keren is met meer democratie. Zodat Amsterdammers zeggenschap houden en in veel gevallen ook weer meer krijgen over alles wat publiek is. En die mogelijkheid is er!

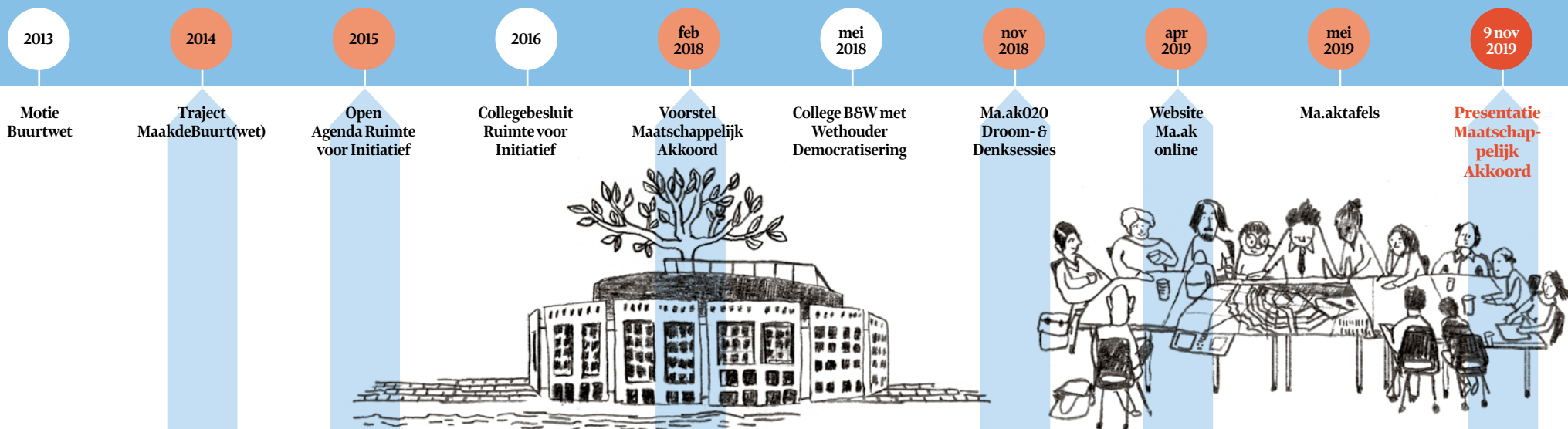
In het Maatschappelijk akkoord staan voorstellen die het functioneren van de democratie verbeteren door op veel meer manieren Amsterdammers daarin een rol te geven; van referendum tot buurtbudgetten. Bij de uitvoering van publieke taken kan veel meer dan nu ingezet worden op de positieve krachten in de stad. Zoals bij mensen die werken bij de overheid, in broedplaatsen, universiteiten en hogescholen, in kleine en grotere bedrijven, buurthuizen, community-centra en bij maatschappelijke organisaties. Zij zijn bezig de

maatschappelijke democratie opnieuw uit vinden. Deze democratie is, zoals Herman Tjeenk Willink betoogt in *Groter denken, kleiner doen*, de natuurlijke tegenhanger van de politieke democratie. Die wordt gevormd door zelfgekozen groepen die samenkomen om het algemeen belang te bespreken en te dienen. Ook daarvoor geeft het Maatschappelijk akkoord tal van voorzetten.

Kortom, besturen met een Maatschappelijk akkoord betekent meer eigenaarschap en zeggenschap, het tegengaan van vervreemding, het samenwerken in vertrouwen, het delen van macht en het versterken van de democratie door Amsterdammers een grotere stem te geven in wat er gebeurt in de stad. Hopelijk leiden deze voorstellen ertoe dat meer Amsterdammers zich geroepen voelen om de stad van de toekomst mede vorm te geven. Dat leidt tot beter bestuur, beter beleid, betere uitvoering daarvan en uiteindelijk dus tot een betere stad.

— tekst **Egbert Fransen, Natasja van den Berg, Niesco Dubbelboer**

met iconische momenten

Hoedan?

82

Lenny Bijker,
Netwerk
Amsterdamse
Helden
— foto **Niels Blekemolen**

Wat helpt? Samen in plaats van solo

Aanpak: Samen schrijven
Toegang tot financiering is niet voor alle Amsterdammers gelijk. Vooral witte hoogopgeleiden hebben het netwerk en de lange adem die nodig is om geld en invloed te krijgen. Netwerk Amsterdamse Helden organiseert duo's van jonge zwarte makers en ervaren witte schrijvers. De schrijvers helpen de makers met programma's, planning en financiering.

Hoe overleeft een initiatief?

Veel initiatieven van ondernemende Amsterdammers zoeken oplossingen voor taaie kwesties rond zorg, groen, onderwijs, vastgoed, economie en andere beleidsterreinen. Wat hebben zij nodig om hun werk te blijven doen? 25 bevlogen Amsterdammers: stadmakers, bewoners-organisaties, ondernemers, ambtenaren en docenten reageerden op de vragen **Wat helpt?** en **Wat maakt 't moeilijk?**

Wat helpt?

Liefde en
passie

Betaalbare
ruimte

Delen en
wederkerigheid

Lange
adem

Groot
netwerk

Kwaliteit
leveren

Financiering
organisaties

Vrije
organisatievorm

Politieke
steun

Wat helpt niet?

Regelzucht

Wantrouwen

Verkokering

Financiering
van projecten,
niet van
organisatie

Alleen
financiële
motivatie

Conflict

Politieke
wispelturigheid

— illustraties **Karst-Janke Rogaar**

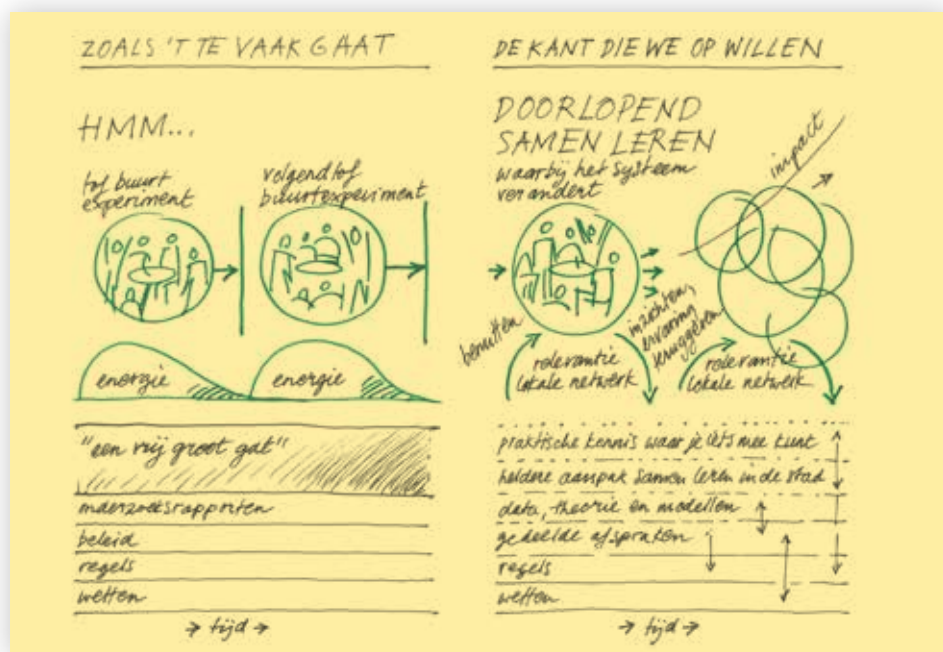
Waar is Amsterdam
nog meer mee
 bezig om de
stad inclusiever,
gezonder, eerlijker
en innovatiever
te maken?

Amsterdam Spreekt 750X toert door de stad en laat Amsterdammers aan het woord om de heden-daagse geschiedenis van hun stad te vertellen. Op naar de 750e verjaardag van Amsterdam in 2025.

Zes buurtfondsen waar Amsterdammers lokaal geld verdelen voor initiatieven die een bijdrage leveren aan een mooiere, groenere, meer veilige, kleurrijke of schonere buurt. I.s.m. MAEX Amsterdam voor zichtbaarheid en financiering van initiatieven. Zie mensen-makenamsterdam.nl.

We zoeken naar een manier waarop alles wat we met elkaar leren, niet onderbroken wordt. Daarmee gaat namelijk veel energie verloren. Als we doorlopend samen leren, krijgen beoogde veranderingen echt kans om door te dringen in de systeemwereld.

— door **Ruud Priester**

160

Wat helpt? Een Zorg- coalitie

Leila Badaou,
Moeder-
netwerk

Veel bewonersinitiatieven worden ongewild concurrenten die elkaar betwisten om geld en doelgroepen. Maar ze kunnen elkaar ook ondersteunen. Aan één van de Ma.aktafels werd de Coalitie Zorg opgericht, die het beter inzetten van ervaringsdeskundigen organiseert door middel van het Right to Challenge. Zij gaan een langdurig trainingsaanbod voor betaalde krachten organiseren en er komen betaalde ervaringsdeskundigen in zorgteams. Coalitie Zorg i.o. bestaat onder meer uit Moedernetwerk, Kringwijs, Bewonersacademie, stichting Perceval, Team Ed, Expats & Immigrants, Vrijwilligersacademie, Sociale Coach en Buren Helpen Buren.

— foto **Niels Blekemolen**

Wat helpt? Lange termijn investering

De meeste initiatieven missen constante en substantiële financiering en daardoor de mogelijkheid om een lange termijnvisie en -aanpak te ontwikkelen.

Aanpak: Groei buurtfondsen

Er zijn in diverse stadsdelen fondsen (zoals Fonds voor Oost), die tot dusver vooral kleine bedragen toekennen. In samenwerking met vermogensfondsen wordt dit uitgebreid, zodat er substantiële investeringen in de stad gedaan kunnen worden.

Aanpak: Bedrijven betrekken

Initiatieven hebben een goed verdienmodel nodig. Bij de programma's van Casa Sofia is het bedrijfsleven betrokken als investeerder door ruimte te huren of opdrachten te geven aan jongeren die een training krijgen.

Aanpak: Van vrijwillig naar betaald werk

De druk op vrijwilligers wordt groter door bezuinigingen in onder meer zorg en welzijn. Veel mensen zetten jarenlang hun kennis en ervaring gratis in. Dit werk levert een wezenlijke bijdrage aan de stad. Kenny Zschüschen van Venzo vindt dat vrijwilligerswerk deels geprofessionaliseerd moet worden.

Aanpak: Jongeren ontwikkelen beleid en visie

Smeltkroez Spreek! is een serie publieksgesprekken over de ontwikkeling van Amsterdam als inclusieve stad. Hier ontwikkelen jongeren beleid door programma's met debat, spoken word en muziek.

Co-creatie in beleid

Aanpak: Gemeentebeleid ontwikkelen met actiegroepen en organisaties

Ambtenaar Arjan Spit kreeg de opdracht om de 24-uursopvang voor ongedocumenteerden te gaan organiseren. Hij deed dit samen met actiegroepen als We Are Here en organisaties als het Leger des Heils in diverse ontwerpessies. Zo ontstond een breed gedragen aanpak.

Aanpak: Democracy by Design

Als je als overheid plannen wilt maken is het logisch om dat met bewoners, organisaties en ondernemers samen te doen, vindt Frans Vlietman, ambtenaar Overheidsparticipatie. In Zuidoost werkt hij met een team aan het in kaart brengen van initiatieven in het stadsdeel. De methodiek heet Democracy by Design.

Club 2050 is een team van actieve Amsterdammers en ambtenaren die werken aan de Omgevingsvisie Amsterdam 2050.

‘Wij nodigen Amsterdammers uit samen met ons aan de stad te werken. Omdat we geloven dat door samenwerking met (initiatieven) van Amsterdammers besluitvorming beter wordt.’ Team Democratisering (Gemeente Amsterdam) met de Commons agenda,

✕ **Gemeente Amsterdam**

Buurtrechten,
Participatieparagraaf etc.
amsterdam.nl/
bestuurorganisatie/
volg-beleid/ambities/
participatief/

AMSTERDAMMERS,
**MAAK
JE STAD!**

Amsterdammers, Maak je Stad! is een ontwikkel- en leertraject voor initiatieven die samen de innovatie van de stad versterken. Initiatiefnemers: Gemeente Amsterdam, Pakhuis de Zwijger, Kennisland en Waag Society. Er komt binnenkort een vervolg op de eerste editie.

41 Ma.aktafels

mei-juni 2019

Hoe maak je een maatschappelijk akkoord? Samen met honderden actieve en ervaren Amsterdammers uit diverse werkvelden, organisaties en instellingen. Aan 41 Ma.aktafels in de hele stad bedachten zij uitgangspunten, voorwaarden en afspraken voor Ma.ak020. Zie ook de uitwerking op pagina 14/15.

Energie en Duurzaamheid

Boter bij de vis

Ons netwerk van duurzaamheidsnetwerken bestaat uit duizenden Amsterdammers. Of je nu bij de gemeente, Haven, een lagere school, de Hogeschool of de Universiteit van Amsterdam zit, of bij een energie-coöperatie of Urgenda: samen werken we aan de 17 duurzame of 21 Donut-doelen. Eén van deze doelen, namelijk betaalbare schone energie voor allemaal, versnelt ook minstens de helft van de andere doelen. En om onze stad echt te laten kantelen, is nu boter bij de vis nodig.

Aan de Ma.aktafels is besproken: wij vormen in de stad 8.000 topteams. In elk postcodegebied zijn *energiecommissarissen* benoemd. Zij ondersteunen het werk van *koplopers* die bezig zijn

met de beste sociale, financiële en technische oplossingen. Deze koplopers werken, zelf of samen met een energie-gebiedscoöperatie, aan de transitie van hun gebouw of gebied naar schone energie. Door een warmtenet of schoongasnet voor duizenden adressen, of een warmtepomp per adres.

Dat gebeurt in een ook bestuurlijk duurzaam besluitvormingsproces, met de consent-methode en een procesgroep. En we doen dat op *cocreatieplekken*.

Iedereen kan meedoen aan het gezamenlijke doel van overheid, markt en gemeenschap: "Amsterdam Koploper Schone Energie". Om dit proces te financieren wordt 20 procent van het gemeentelijk klimaatfonds overgedragen aan deze gemeenschap van energie-initiatieven. En als het aan ons ligt, zijn alle regio's in de wereld koploper in 2025!

— tekst **Pauline Westendorp**

Zorg en Welzijn

Samen slimmer zorgen

Bezuinigingen en bureaucratisering maken dat zorg en welzijn vooral voor goedgebekte, hoogopgeleide Amsterdammers toegankelijk zijn. Maatschappelijke initiatieven verkleinen die ongelijkheid. Initiatieven bundelen hun krachten, maar hebben daar vaak weinig tijd voor. Gemeente en instellingen gaan deze kennis en ervaring beter benutten, ondersteunen en – waar nodig – betalen. — tekst **Nies Medema**

“Er ligt in veel wijken een enorm netwerk dat niet gezien wordt.”

Jongeren en Onderwijs

Niet over maar met jongeren

Jongeren werken zelf mee aan oplossingen voor kansengelijkheid en een goede afspiegeling op de arbeidsmarkt:

- Minister van diversiteit voor in de politiek en bestuurlijke top
- Screening bij sollicitaties door middel van een algoritme
- Trainingen en cultuurlessen over de winst van diversiteit op scholen en bij organisaties

— tekst **Aartie Mahesh**

//////// 350 deelnemers ////////// 41 Ma.aktafels ///// van

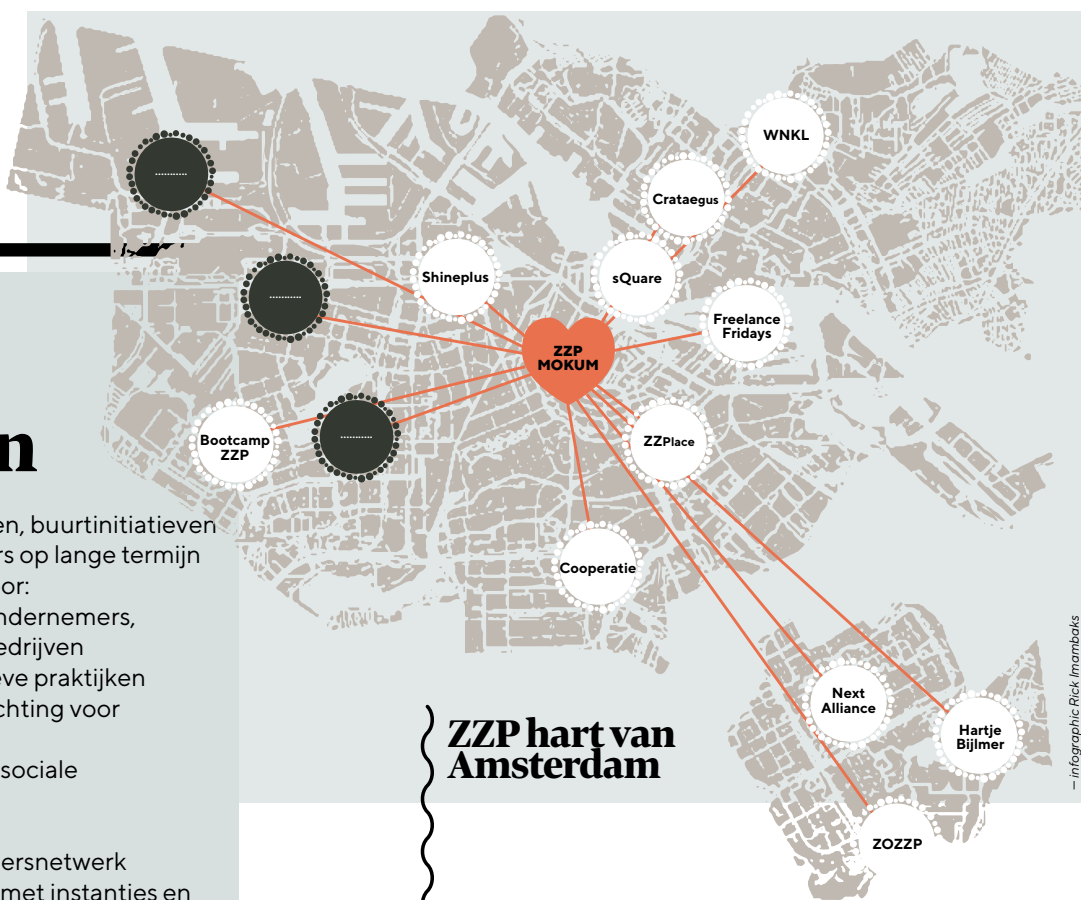
Ondernemerschap en Economie

Socialer ondernemen

Hoe kunnen sociale ondernemingen, buurtinitiatieven en ondernemende Amsterdammers op lange termijn succesvol(ler) zijn? Onder meer door:

- Een lerend netwerk van sociale ondernemers, overheid, kennisinstellingen en bedrijven
- Right to Challenge voor innovatieve praktijken
- Vraaggerichte social returnverplichting voor bedrijven en instellingen
- Verantwoording door middel van sociale impactmeting

Uit de Ma.aktafels is het ondernemersnetwerk Hart van Amsterdam ontstaan, dat met instanties en kennisinstellingen het programma Leven Lang Leren Ondernemen start. — tekst **Nies Medema**

ZZP hart van Amsterdam

— infographic Rick Imambaks

Kunst en Cultuur

Kunst geeft mensen stem

Cultuurmakers en kunstenaars zijn vaak voorhoedeloopers die werken met grondwaarden: macht, vertrouwen... Gebruik hun verbindende stem. Doorbreek de subsidiecultuur. Waardeer methodieken en netwerken waarmee kunst mensen verbindt. Financier langere processen i.p.v. 'even een kunstenaar invliegen'. Leer kinderen over cultuur en democratie en maak mensen met macht cultureel diverser.

— tekst **Karien van Assendelft**

“Waarderen is honoreren.”

Democratisering

Dat is democratie

1. Democratie gaat over samenwerken met elkaar
2. Voor samenwerken is vertrouwen essentieel
3. Om te kunnen vertrouwen is gelijkwaardigheid noodzakelijk
4. Voor gelijkwaardigheid is wederzijds begrip de basis
5. Om wederzijds begrip te krijgen moet je dan weer van een minderheid, dan weer van een meerderheid deel uitmaken.

— tekst **Niesco Dubbelboer**

“Elke keer als het over concrete voorbeelden gaat, voel ik me dicht bij de oplossing.”

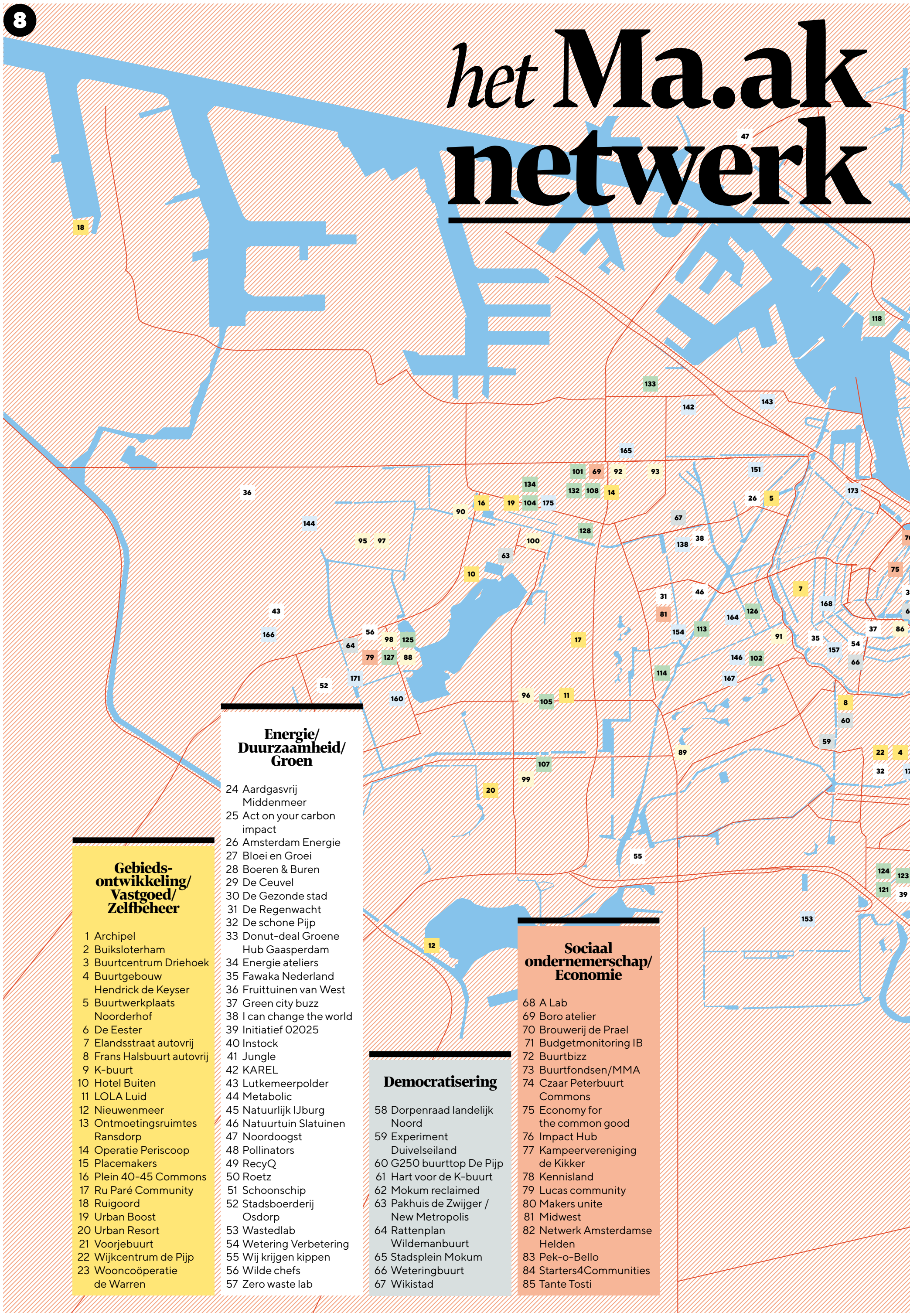
Gebiedsontwikkeling en Vastgoed

Samen maken we onze buurt!

Bij gebiedsontwikkeling is het precies vaststellen van de schaal een noodzaak. Gaat het over de ontwikkeling van een postzegelparkje, een straat, een hele buurt of zelfs een heel stedelijk gebied. En er moet helder zijn in welke fase het project zich bevindt. Gaat het om het gezamenlijk vaststellen van een concept en uitgangspunten, of gaat het om concrete invulling en zijn de principiële keuzes al gemaakt.

— tekst **Egbert Fransen**

het Ma.ak netwerk

Energie/ Duurzaamheid/ Groen

- 24 Aardgasvrij Middenmeer
- 25 Act on your carbon impact
- 26 Amsterdam Energie
- 27 Bloei en Groei
- 28 Boeren & Buren
- 29 De Ceuvel
- 30 De Gezonde stad
- 31 De Regenwacht
- 32 De schone Pijp
- 33 Donut-deal Groene Hub Gaasperdam
- 34 Energie ateliers
- 35 Fawaka Nederland
- 36 Fruittuinen van West
- 37 Green city buzz
- 38 I can change the world
- 39 Initiatief 02025
- 40 Instock
- 41 Jungle
- 42 KAREL
- 43 Lutkemeerpolder
- 44 Metabolic
- 45 Natuurlijk IJburg
- 46 Natuurtuin Slatuinen
- 47 Noordoogst
- 48 Pollinators
- 49 RecyQ
- 50 Roetz
- 51 Schoonschip
- 52 Stadsboerderij Osdorp
- 53 Wastedlab
- 54 Wetering Verbetering
- 55 Wij krijgen kippen
- 56 Wilde chefs
- 57 Zero waste lab

Gebieds- ontwikkeling/ Vastgoed/ Zelfbeheer

- 1 Archipel
- 2 Buiksloterham
- 3 Buurtcentrum Driehoek
- 4 Buurtgebouw Hendrick de Keyser
- 5 Buurtwerkplaats Noorderhof
- 6 De Eester
- 7 Elandsstraat autovrij
- 8 Frans Halsbuurt autovrij
- 9 K-buurt
- 10 Hotel Buiten
- 11 LOLA Luid
- 12 Nieuwenmeer
- 13 Ontmoetingsruimtes Ransdorp
- 14 Operatie Periscoop
- 15 Placemakers
- 16 Plein 40-45 Commons
- 17 Ru Paré Community
- 18 Ruigoord
- 19 Urban Boost
- 20 Urban Resort
- 21 Voorjebuurt
- 22 Wijkcentrum de Pijp
- 23 Wooncoöperatie de Warren

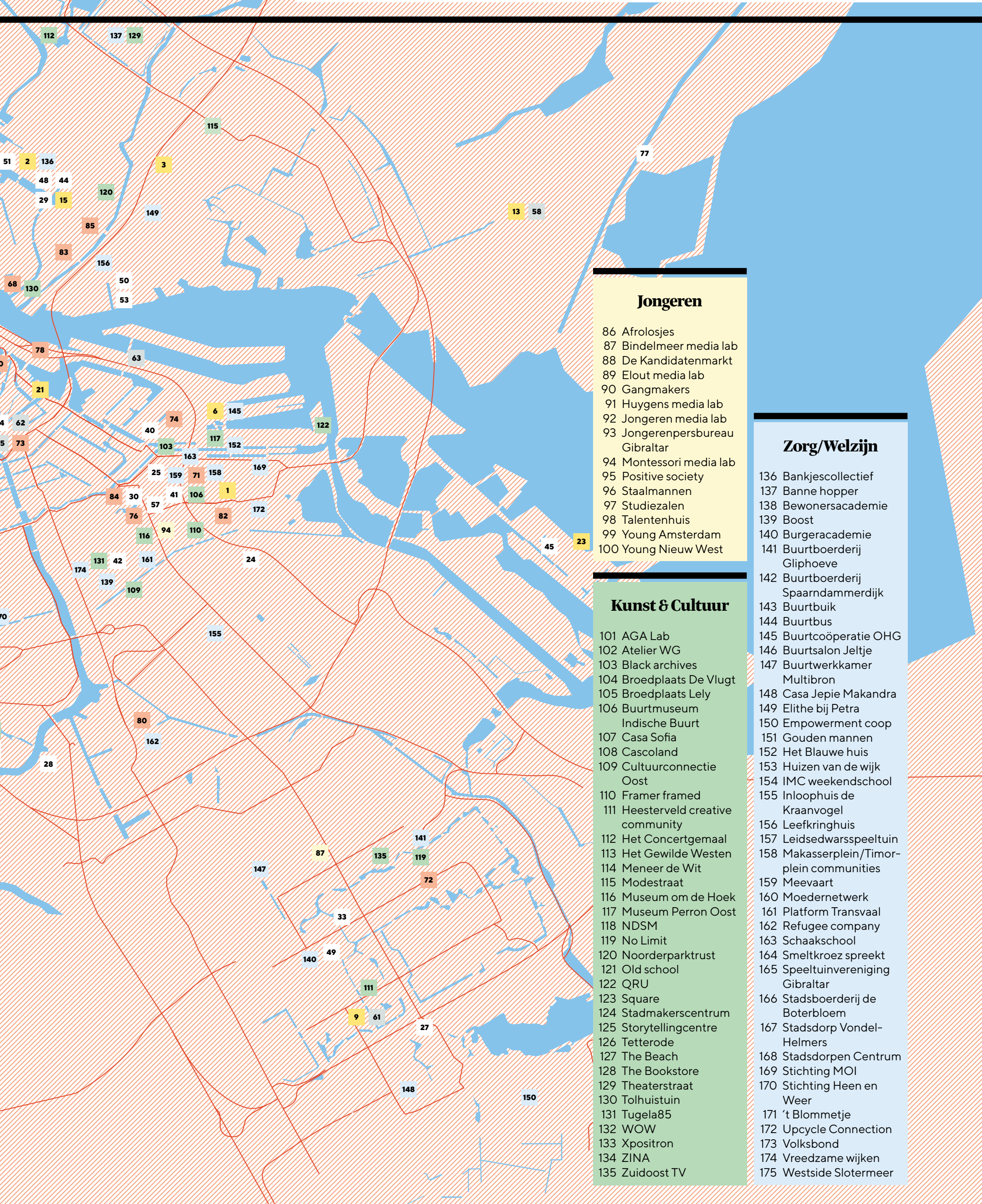
Democratisering

- 58 Dorpenraad landelijk Noord
- 59 Experiment Duivelseiland
- 60 G250 buurttop De Pijp
- 61 Hart voor de K-buurt
- 62 Mokum reclaimed
- 63 Pakhuis de Zwijger / New Metropolis
- 64 Rattenplan Wildemanbuurt
- 65 Stadsplein Mokum
- 66 Weteringbuurt
- 67 Wikistad

Sociaal ondernemerschap/ Economie

- 68 A Lab
- 69 Boro atelier
- 70 Brouwerij de Prael
- 71 Budgetmonitoring IB
- 72 Buurtbizz
- 73 Buurtfondsen/MMA
- 74 Czaar Peterbuurt Commons
- 75 Economy for the common good
- 76 Impact Hub
- 77 Kampeervereniging de Kikker
- 78 Kennisland
- 79 Lucas community
- 80 Makers unite
- 81 Midwest
- 82 Netwerk Amsterdamse Helden
- 83 Pek-o-Bello
- 84 Starters4Communities
- 85 Tante Tosti

Dit netwerk van maatschappelijke initiatieven in Amsterdam is verzameld tijdens de Ma.ak Denksessie op 24 november 2018. Het Ma.ak netwerk is altijd in beweging en nooit compleet. Aanvullingen? Meld je initiatief aan op het digitale platform Ma.ak020.nl.

De stad besturen

De Raad van State van Amsterdam

Om toezicht te houden op de naleving van het Maatschappelijk akkoord voeren we een eigen, Amsterdamse variant van de Raad van State in.

De Amsterdamse Raad van State bestaat uit mensen die ervaring en kennis hebben van samen de stad maken. Het zijn vertegenwoordigers van zes stedelijke samenwerkingspartners:

- Actieve Amsterdammers: maatschappelijk initiatiefnemers en bewonerscollectieven
- Overheid (politiek en bestuur)
- Kennisinstellingen (universiteiten, hogescholen, debat- en innovatiecentra)
- Maatschappelijke organisaties (grote en kleinere NGO's)
- Grote ondernemingen
- MKB en sociale ondernemingen

Deze partners hebben significant invloed op het publieke domein van Amsterdam.

De Amsterdamse Raad van State heeft tot taak toe te zien of de afspraken uit het Maatschappelijk akkoord worden nageleefd, en zo ja, hoe. De Raad van State geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de

samenwerkende partijen. Zij monitort de uitvoering van het akkoord en bespreekt de adviezen en eventuele problemen of klachten. Ze kan mensen ter verantwoording roepen, maar het accent ligt vooral op het verder ontwikkelen van goede praktijken, het aanscherpen of aanpassen van de afspraken uit het akkoord en het verder ontwikkelen en verfijnen van het akkoord zelf.

De Raad komt eens in de drie maanden bij elkaar en wordt ondersteund door een bescheiden bureau. De Raad bestaat uit 18 mensen (drie vertegenwoordigers vanuit elke partner). De vertegenwoordigers worden vanuit de verschillende sectoren gekozen (geselecteerd) door de belanghebbenden, met als eis dat zij de principes en uitgangspunten van het Maatschappelijk akkoord onderschrijven. In principe wordt iemand voor één jaar gekozen en kan maximaal drie keer worden herkozen/afgevaardigd.

Elke partner regelt een transparante procedure voor het kiezen of selecteren van de vertegenwoordigers.

Er is een bescheiden begroting voor het secretariaat en waar van toepassing een vergoeding voor leden van de Raad van State.

De stedelijke Ombudsman, de lokale Rekenkamer en – op onderdelen – de nationale Raad van State zijn voorbeelden van wat we beogen. De Raad van State van Amsterdam heeft (nog) niet diezelfde status en geldt tot 2025 als democratisch experiment, waarna na evaluatie besloten wordt over definitieve inbedding in het Amsterdamse bestuursmodel.

Op deze pagina's is het woord aan mogelijke samenwerkingspartijen binnen de Amsterdamse Raad van State.

– tekst **Niesco Dubbelboer**

Help, onze cultuur verandert!

In de stad zindert het van initiatieven. De urgentie komt uit diverse hoeken. In deze tijd van transitie verschuift ons handelingsperspectief: hoe we naar de wereld kijken en hoe we handelen zorgt voor nieuwe rollen, plekken, vormen en taal. Relaties (niet transacties!), en daarmee lokale schaal en plekken voor *samen maken*, zijn hiervan de kern. Kennis wordt volop ontwikkeld door grote inspanningen in de haarvaten van de stad.

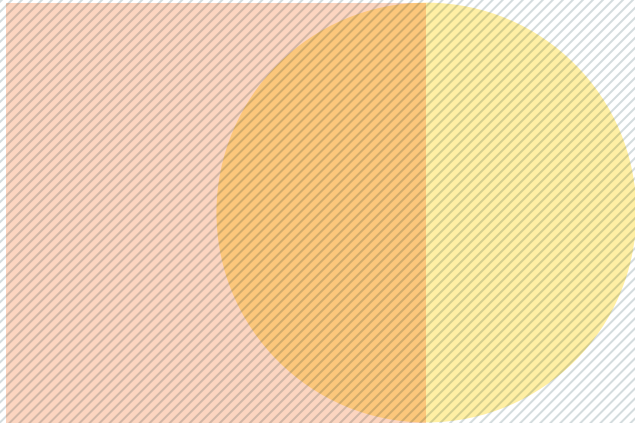
Initiatieven leren van elkaar, onder andere door een platform als Ma.ak020. Verandering van cultuur in de stad vraagt echter meer dan incidentele uitwisselingen. We moeten ons verdiepen in wat de onderliggende patronen zijn die het nieuwe

weefsel van de stad vormen. Wat maakt relaties sterk en wat zorgt ervoor dat de nieuwe cultuur inclusief is? Anders blijft het aanmodderen.

De kracht van de beweging in de stad is dat zij is ingebed in het echte leven en al doende leert door 'creatief & makend onderzoeken'. Dat verdient ruimte en middelen om know how deelbaar te maken. En er is meer nodig: een structureel platform voor verbindingen tussen initiatieven, met ontwerpend en artistiek onderzoek, met academisch onderzoek en met meedenkende beleidsmakers. Een Amsterdams 'Commons Lab' bijvoorbeeld.

– tekst **Diana Krabbendam, The Beach**

En wel hierom:

Duurzame betrokkenheid

Beslissingen over de buurt moet je nemen met alle betrokken partijen. Daarom hebben we in de Staalmanpleinbuurt een conferentie georganiseerd met buurtbewoners, gebiedsteam, de bibliotheek, corporaties en welzijnsorganisaties, maar ook met het Anthonie van Leeuwenhoekziekenhuis en IDTV. Zo organiseer je duurzame betrokkenheid bij een gebied.

– **Mohamed Mahdi**, sociaal ondernemer

Sociaal en duurzaam financieren

Bij de Economy for the Common Good hebben we een methode ontwikkeld voor het implementeren van de Sustainable Development Goals (SDGs) voor bedrijven (eenmanszaken, start-ups en corporates) en gemeenten. Het gedachtengoed van de Economy for the Common Good draait om sociale-, milieu-, democratische en solidariteitswaarden. De methode kan een instrument zijn om de doelen van het Maatschappelijk akkoord waar te maken.

— **Estefania Matesanz Medina**,
Voorzitter Economy for the Common Good (NL)
en werkzaam bij Triodos Investment Management

Ik zet mij in voor co-creatie

Amsterdam is van iedereen, maar hoe maken we deze stad samen beter? Maatschappelijke initiatiefnemers lopen tegen verschillende barrières aan. Door gezamenlijk met de belangrijkste betrokkenen vanuit het gedeeld belang naar de situatie te kijken, werken de partijen co-creatief samen aan lokale vraagstukken en oplossingsrichtingen. Hier zet ik mij voor in.

— **Aartie Mahesh**, gemeente Amsterdam

Samen de leefbaarheid vormgeven

Samenwerken in buurtinitiatieven levert iets op voor bewoners en samenleving, en daarmee ook voor corporaties: bureaus die elkaar kennen, helpen of durven aanspreken, betere plannen bij renovatie. De kracht is het samen vormgeven van de leefbaarheid in een buurt, waar niemand in zijn eentje verantwoordelijk voor is, maar die zó belangrijk is voor prettig wonen.

— **Marlies van Gelderen**, wonen en
buurtgericht werken wooncorporaties
(o.a. Ymere en Rochdale)

Het delen van macht

Mijn droom voor de stad is dat elke Amsterdammer zich mede eigenaar voelt van onze stad en daadwerkelijk invloed heeft op wat er gebeurt. Het delen van macht is, met het delen van kennis en inkomen, de belangrijkste opdracht voor mij als politicus.

— **Rutger Groot Wassink**,
wethouder Amsterdam

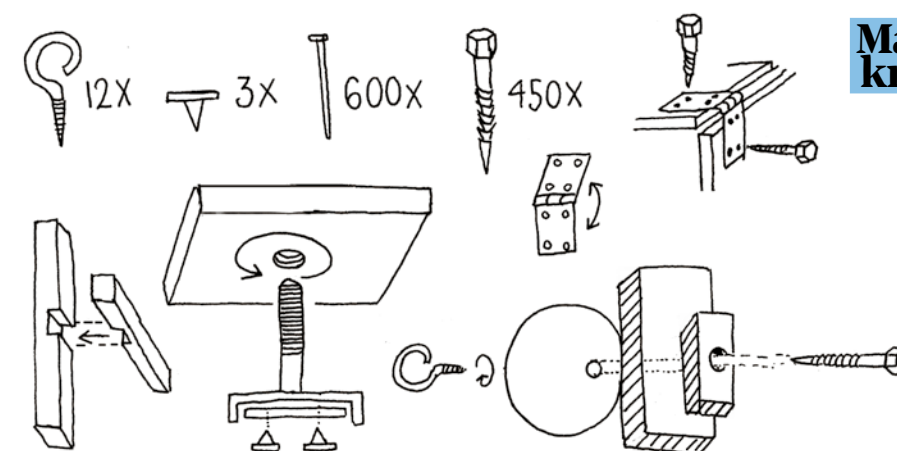

Doorlopend blijven leren

Als kennisinstelling laat de HvA haar studenten leren in en van de stad. Het Maatschappelijk akkoord biedt prachtig les- en onderzoeksmateriaal. Het laat studenten ervaren dat er nieuwe vormen van samenwerking en participatie mogelijk zijn. Zo krijgen eigenaarschap en zeggenschap betekenis voor een nieuwe generatie professionals.

— **Sandra Bos**, Urban Management,
Hogeschool van Amsterdam

Het Maatschappelijk akkoord is de basis voor deze handleiding. Welke acties zijn nodig om de afspraken effect te laten hebben? Zijn er voorbeelden van hoe we dat kunnen doen? Onderstaande lijst is een voorproefje. Een uitgebreide handleiding bij het akkoord voor een inclusieve, gezonde, eerlijke, innovatieve en initiatiefrijke stad vind je op het digitale platform **ma.ak020.nl**.

'Het voortouw nemen om te laten zien dat het anders kan en moet, vraagt een lange adem.'

Onderdelen Maatschappelijk akkoord	Afspraken	Effect	Hoe dan? Acties	Voorbeelden uit de praktijk
Uitgangspunten	Het mandaat (= kunnen beslissen) in de stad zo lokaal mogelijk leggen.	In Amsterdam wordt volgens deze afspraak gewerkt zodat lokale initiatieven en hun gebiedsambtenaren hun werk optimaal kunnen doen.	Dit vraagt om een cultuurverandering. Stapsgewijs met hulp van het samenwerkingsinnovatieteam.	Onafhankelijke kandidaten gebiedscommissies. Deep democracy, loting, volksinitiatief, burgertop.
	Een samenwerkingsinnovatieteam waarin rollen, verantwoordelijkheden, procedures en bevoegdheden worden uitgewerkt.	Co-creatie en buurtzeggenschap volgens de afspraken uit het Maatschappelijk akkoord.	Gemengde beleidsteams rond stedelijke thema's met personen van binnen en buiten de ambtelijke organisatie.	Participatieparagraaf. Consentmethode Weteringbuurt. Customary law Peru.
Zeggenschap over middelen	De vrij besteedbare ruimte in de begroting wordt maatschappelijk aanbesteed, beginnend bij 1% van die ruimte.	10% van de vrij besteedbare ruimte in de begroting wordt maatschappelijk aanbesteed.	Bedrijven stimuleren bij social returnverplichting. Doelgroepen bepalen inzet social return mee.	De Beursvloer. Cap Gemini ontmoetingswandelingen Leidsche Rijn.
	10% van de (vrij besteedbare) gemeentebegroting wordt participatief begroot.	Maatschappelijke initiatieven komen tot bloei, ten gunste van de stad en haar bewoners.	Er wordt een maatschappelijk initiatievenfonds opgericht met bijdragen van relevante partners.	MAEX, Mensen maken Amsterdam
	Buurtbegroten wordt ingevoerd. Buurtbudgetten groeien naar half miljoen per buurt.	Buurtten hebben eigen budget om te verdelen voor investeringen in de wijk.	Ontwikkel openbare buurtbegrotingen met initiatieven samen. Leer van voorbeelden als Staalmanplein.	In 5 buurten al buurtbudgetten. Wijkconferentie Staalmanplein. Nepal: Build your village with your own budget
Zeggenschap over publieke taken en vastgoed	Er komt een right to challenge (maatschappelijk initiatiefnemers/actieve bewoners nemen publieke taken over).	Coalities van ervaringsdeskundigen (bv informele zorg). De taak wordt beter en vaak goedkoper uitgevoerd omdat bewoners en lokale initiatieven het beste weten wat een buurt of groep nodig heeft.	Plan van Aanpak (wijkgerichte opdrachten, ondernemerschapsskills) voor en met maatschappelijk initiatiefnemers. Ambtenaren lopen stage bij bewonersinitiatieven en sociale ondernemingen.	Rattenplan Wildemanbuurt. Bermbeheer landelijk Noord. Plan van Aanpak armoedepreventie zzp-ers Buurtgroenrechten. Coalitie Zorg.
	Er komt een right to bid (voorrang voor buurtplannen in leegstaand maatschappelijk vastgoed) en bij aanbestedingen gaan maatschappelijke en duurzame criteria zwaarder wegen.	Meer kansen voor lokale initiatieven. Maatschappelijk vastgoed is onderdeel van visie op de stad (Omgevingsvisie).	Vereveningsfonds ontwikkelbuurten (inkomsten gronduitgifte en uitgaven toekomstige gebiedsinvesterings). Gemeente-/bedrijfsvastgoed vermaatschappelijken door mee te kijken/lopen.	Zelfbeheer huurhuizen Noord. A-team afdeling Vastgoed adviseert huurhuizen. Rapsody in West (Kolenkitbuurt). Leegstandsoplossers (LOLA).
Zeggenschap bij (her)inrichting openbare ruimte	Er komt een right to plan (het recht van bewoners/maatschappelijk initiatiefnemers om ruimtelijke plannen zelf te initiëren).	Het (her)inrichten van de publieke ruimte is altijd een proces van interactief en participatief beleid.	De nieuwe Omgevingswet wordt toegepast volgens de principes van Community Benefits Agreement (plan krijgt geen goedkeuring bij te weinig draagvlak).	Hart voor de K-buurt. Frans Halsbuurt autoluw.
	Meer interactie tussen ambtelijke directies Sociaal en Ruimtelijk.	Verschillende invalshoeken versterken welzijn van de stad en haar bewoners.	Neem plek voor broedplaatsen/buurtinitiatieven mee in ontwerpfase nieuwe wijk.	Naar voorbeeld Amsterdamse Aanpak.

Eigenaarschap	Commons: Ondersteun commons met (judirisch) advies en samenwerking. Onderzoek en experimenteer met publiek-civiele partnerschappen in verschillende domeinen.	Burgercollectieven en commons voegen veel waarde toe aan de stad. Voor 2025 20 donut-deals waarin sociale en duurzame doelstellingen samenkomen.	20% van gemeentelijk klimaatfonds beschikbaar stellen voor een schaa sprong naar 8.000 initiatieven voor energietransitie. Experimenten lopen al.	Donut-deal Groene Hub Gaasperdam. Dorpsraad landelijk Noord. Commons Czaar Peterbuurt. Energiecoöperaties.
Doorlopend leren	Doorlopend leren versterken bij alle partners door erkenning van vakmanschap en kwalitatieve impact.	Er is een centraal online platform waar verbindingen, ervaringen en data worden bijgehouden en wat gebruikt wordt bij het maken van beleidsplannen.	Bruikbare open spending data, inzichtelijke budgetten per directie en transparantie verplichting voor initiatieven.	Nieuw Amsterdams Klimaat.
	Impactmeten: alternatieve manieren van verantwoording vaststellen (niet alleen financieel). Weten is meten.	Maatschappelijk effect van een initiatief op de omgeving is bekend en wordt gewaardeerd.	Maak leersysteem met publiek-private financiering. In leefbaarheidsmetingen OIS vraag opnemen over effect van maatschappelijk initiatief op buurt.	Bewonersacademie, Vrijwilligersacademie, Maak je Stad, Movisie, Nieuwe Wibaut 2.0.
Toegankelijkheid	Duidelijkere rollen en procedures. Betere vindbaarheid van informatie, netwerken, middelen en hulp.	Centraal platform à la Ma.ak020.nl is primaire informatiebron. Open data bij gemeente en initiatieven. Gebiedsteams en gebiedspools zijn samengevoegd.	Loket voor maatschappelijk initiatief, oliemannetjes. Uitbouwen digitaal platform Ma.ak020.	What works Scotland. Netwerk Amsterdamse Helden.
	Subsidiesystemen toegankelijker maken en inrichten op de doelgroepen: criteria van kwantitatief naar kwalitatief, gesprek i.p.v. vinklijst en videoverantwoording.	Subsidiesysteem is toegankelijker voor nieuwe groepen. Initiatieven hebben vast aanspreekpunt bij gemeente.	Subsidieaanvragen (o.a. Sociale Basis) laten beoordelen door ambtenaren, experts en peer-to-peer samen.	Subsidieregeling Duurzaamheid. Economy for the common good. Kijk mee! videoverantwoording.
Inclusiviteit	Inclusiviteit, o.a. in de Omgevingsvisie.	Iedereen krijgt de mogelijkheid om te participeren.	Inclusiviteitsparagraaf in beleidsplannen, naast participatieparagraaf.	Amsterdam spreekt 750x. Cultural Governance Code.
	Jongeren betrekken bij besluiten zoals gebiedsplannen en gemeentelijk beleid o.a. via pizzasessies met wethouders.	Jongeren kunnen meedoen, worden gehoord en erkend. ‘Niet over ons maar met ons.’	Actief beleid om jongeren te betrekken bij besluitvorming. Lessen democratie en empathie op school.	Vreedzame wijk, Media labs, Kandidatenmarkt, Gangmakers, Kinderburgemeester, Theaterstraat.
Recht op ondersteuning en onderzoek	Recht op zelfgekozen ondersteuning onderdeel maken van subsidieaanvragen en right to challenge projecten.	Opgebouwde kennis en netwerk behouden voor groep of buurt. Versterken autonomie van initiatieven. Voorkomen van participatie burn-out.	Eerste Hulp Bij Initiatieven: ondersteuning voor startende maatschappelijke initiatieven.	LSA bewoners. Plein de Vlucht. Buurtinitiatieven spreekuur Zuidoost.
	Recht op zelfgekozen (contra) onderzoek bij beleidsplannen, o.a. openbare ruimte.	Versterken van mogelijkheid van initiatieven voor eigen tegenonderzoek naar impact van beleidsplannen en het recht om met alternatieven te komen.	Intensievere samenwerking gemeente en buurten met kennisinstellingen in de stad.	Had ingezet kunnen worden bij Biomassacentrale Diemen. Dijkversterking Durgerdam.
Amsterdamse Raad van State	De Amsterdamse Raad van State bestaat uit vertegenwoordigers van alle partners en ziet toe of de afspraken uit het Akkoord worden nageleefd, en zo ja, hoe.	De Raad van State geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de samenwerkende partijen om de afspraken uit het Akkoord verder te ontwikkelen.	Geef de Raad van State een status als die van de Ombudsman of de Rekenkamer.	Werkbanken Antwerpen. Tennessee Valley Authority (1930).

‘We zetten ons naar hartenlust in voor de maatschappij maar zie ons dan alsjeblieft wel.’

‘Wees met elkaar realistisch maar eis het onmogelijke.’

De99vanAmsterdam

Wat? De99vanAmsterdam wil de macht van bewoners vergroten en die van de marktwerking verkleinen. Door initiatieven en netwerken in onze stad en in Europa te verbinden op thema's als democratisering, commons, huisvesting en het huishoudboekje van de wijk. Met discussies en dialogen, workshops en onderzoek. Met ideeën en goede voorbeelden uit binnen- en buitenland. Zo kan Amsterdam een stad van verandering worden.

Voor wie? Voor elke Amsterdammer, alle initiatieven, netwerken en experimenten die de macht in de stad willen verschuiven van markt naar bewoners, waarmee de stad rechtvaardiger, socialer, inclusiever en duurzamer wordt.

Waar kan ik het halen? Op 6 & 7 december 2019 bij **De Stad van Morgen**, een Amsterdams festival om samen plannen te maken die initiatieven en netwerken verder met elkaar verbinden en Amsterdammers meer te zeggen geven over hun wijk en stad. Dit zijn de ambities van Amsterdam als Fearless city.

Meer informatie? De naam van deze doen-denktank verwijst naar de 99 wijken van Amsterdam en naar de 99% mensen in de wereld die niet tot de rijke en machtige 1% horen. Kijk op de99vanamsterdam.nl

Co-creatieplekken

Wat? Letterlijke ruimte! Toegankelijke, laagdrempelige plekken in de stad waar de gemeente gaat samenwerken met alle partners aan plannen voor de buurt en de stad. Zo ontstaat energie en ontspringen ideeën voor verbetering.

Voor wie? Co-creatieplekken zijn er voor Amsterdammers: buurtbewoners, ondernemers, experts, studenten, kunstenaars, ambtenaren en bestuurders. Iedereen met ideeën, buurtverhalen en vragen is welkom.

Waar kan ik het halen? In elk stadsdeel komt één co-creatieplek:
Nieuw-West: Plaza Tuinstadhuys, Plein '40-'45.
Oost: Dapperplein 45. Stadsdeelvoorzitter Maarten Poorter werkt hier woensdag.
Zuidoost: New Metropolis, Bijlmerplein 876.
Noord: Spreeuwenpark 4. De gebiedsmakelaar werkt hier maandag.
Eind 2019 ook in **Zuid** en stadsdeelkantoor **Noord**. In 2020 volgen **West** en **Centrum** en de plint van het stadhuis.

Meer informatie? Projectleider Lejla Kalkan, I.kalkan@amsterdam.nl

Sluit je ook aan bij:
hét platform van actieve Amsterdammers,
met alles over het
akkoord, en dé plek
om te verbinden,
te delen, te netwerken
en te leren.

ma.ak020.nl

Buurtbudgetten

Wat? Dé kans voor bewoners om mee te beslissen over investeringen in hun buurt. We gaan met elkaar goede plannen ontwikkelen voor wat nodig is in de buurten. En die gaan we ook echt uitvoeren. De bewoners zijn aan zet!

Voor wie? Bewoners. Iedere buurt heeft zijn eigen identiteit en dus ook bij de buurtbudgetten een eigen manier van werken.

Waar kan ik het halen? In 2019: **Slotermeer Noordoost** (N-W), **Bloemenbuurt** (N), **De Kleine Wereld** (N), **G-buurt** en **K-Buurt** (ZO). In 2020 volgen andere buurten. Woon jij in één van die buurten en wil je je stem laten horen? Kijk dan op de website van je stadsdeel om te weten hoe je kunt bijdragen!

Meer informatie? Stadsdeelwebsites.

Ondernemend participeren in de wijk

Wat? Een werkwijze van de gemeente voor mensen met een (bijstands)uitkering. Een groep gespecialiseerde klantmanagers van WPI helpt de deelnemers om op een ondernemende manier toe te werken naar financiële zelfstandigheid via de Bescheiden Schaal Regeling. Dat kan door volledig ondernemerschap, maar ook door via ondernemend participeren de stap te maken naar loondienst of een combinatie daarvan.

Voor wie? Amsterdammers met een (bijstands)uitkering die hun ondernemende idee willen ontplooiën. Ook voor niet-uitkeringsgerechtigden. Er is een Fieldlab Ondernemend Participeren in de wijk, met de Hogeschool van Amsterdam, WPI, een netwerk van initiatieven en experts.

Waar kan ik het halen? Het Fieldlab heeft met een 'challenge' initiatieven uitgenodigd voorstellen te doen voor samenwerking in de wijk rond Ondernemend Participeren. Initiatieven uit Zuid, Zuidoost en West presenteren hun voorstellen op 25 november a.s. voor een jury.

Meer informatie? WPI team Activering: Marcus.Jacobs@amsterdam.nl en Monique.Verhoeven@amsterdam.nl.

Abonneer je op de Fieldlab nieuwsbrief met community bijeenkomsten en onderzoek via hvafieldlabopvanuitdewijk@gmail.com.

Intens dankbaar en gelukkig zijn
wij met de geboorte van ons

Nieuw Initiatief

De trotse ouders, zusje en broertje
Energieambassadeurs,
Buurtgroenrechten
Right to Challenge regeling
& Wooncoöperaties
Beursvloer Amsterdam
Amsterdam, 2019

In verbintenis vol hoop voor de
toekomst die we stralend tegemoet zien.

Ja!

Wij nemen ons voor om zo lang
en gelukkig mogelijk samen te
werken aan de verfraaiing van ons
mooie Amsterdam.

Atelier der Verbeelding
Plein 40-45 Commons
Academie voor Ouderschap
Amsterdamse Aanpak

Amsterdam, 2019

Dapper voorwaarts

Met leedwezen geven wij kennis
van het heengaan van ons

Vertrouwen in Elkaar

Na een lang ziekbed van
miscommunicatie, verkeerde
verwachtingen, trage processen en
gebrek aan empathisch vermogen.

In liefdevolle herinnering:

Amsterdam Initiatiefnemers
Ambtenaren
Andere partners en
familieleden

Bezoek zeer gewenst.

Vertrouwen hield van bloemen. Dit
is compost voor nieuwe samenwerking.

Ruimdoener

Ben jij die ruimdenkende ambtenaar die baanbrekend opereert? Heb je mandaat op directieniveau en sta je ondertussen met je poten in de modder? Zit jouw vakmanschap 'm in creatief goochelen met budgetten en verordeningen voor het creëren van participatieve content voor initiatiefrijk Amsterdam?

Dan is deze functie geknipt voor jou!

Werkzaamheden

- Zeggenschap en eigenaarschap loslaten
- Buiten de lijntjes kleuren
- Knelpunten framen als kansen
- Flappen schrijven die razendsnel door de organisatie gaan
- De stad door fietsen

Uitstekende secundaire arbeidsvoorwaarden

Eeuwige roem onder bewonersinitiatieven en een dagelijks bijpraatmomentje met de gemeentesecretaris.

Uren

Naar eigen invulling, binnen huidige functie.

Competenties

Je durft fouten te maken.

Gemeente Amsterdam

Werken voor de gemeente Amsterdam betekent werken voor 850.000 Amsterdammers. Dat doe je samen met 14.000 collega's met allemaal verschillende gezichten.

Reageren?

Sta je te trappelen? Stuur dan je motivatie en cv aan akkoord020@gmail.com t.a.v. Sjoukje Alta en Machteld Combé o.v.v. 'Vacature Ruimdoener'

CONTACTADVERTENTIE

Gezcht: bruggnbwende ambtnr

Stimulator, waarnemer, geldzoeker, facilitator, verbinder, visionair, strateeg, straathoekbureaucaat en aanlegger v paden zkt loyaliteit, kennisdeling, ruimte voor experiment, budgetje voor ideeën en 'n stip op de horizon om naar toe te werken en mensen en middelen aan te koppelen. Zullen we samen mensen v bui en bi de gemeente versterken, projecten vd grond trekken, verhalen laten ontstaan en met collega's kennis delen en samenwerken? Stuur je br.o.nr. 'Joekenel, Pedro, Paul, Aartie zkn' dan kunnen we samen gewenste service en dienst leveren.

ADVERTENTIE

Nieuw! Come On™

Voor al uw broodnodige conflict* binnen de Commons. Nu met kennismakingskorting!

Met 'Hier gaat u niet over'-geurtjes en middel tegen vlekkeloos gezamenlijk leerproces.

* Uit onderzoek blijkt dat een bloeiende gemeenschap baat heeft bij af en toe stevig conflict.

Inspiratie voor de nieuwe Omgevingswet

De dijk in Durgerdam werd in 2017 afgekeurd, er moest een oplossing komen voor de waterveiligheid. De gesprekken liepen vervolgens zo vast, dat werd besloten meer tijd uit te trekken voor het participatieproces. De dijk is onze openbare ruimte, we leven daar. De bewoners van Durgerdam gingen intensief samenwerken met het hoogheemraadschap, gemeente Amsterdam en de provincie aan oplossingen voor de waterveiligheid en de openbare ruimte. Een mooie maar onbekende weg. En het is gelukt! We hebben een integraal Ruimtelijk Programma Durgerdam, ondertekend door de Durgerdammers en de drie overheden. Op 19 september door Platform WOW verkozen tot het beste samenwerkingsproject van 2019! Durgerdam loopt hiermee vooruit op de Omgevingswet. Ik wil iedereen oproepen om gezamenlijk (bewoners en overheid) te gaan zoeken naar de beste oplossing voor een lokale uitdaging. Het kan echt!

Yvonne Breedijk, Amsterdam

Zorgvuldigheid noodzakelijk

De komende jaren wordt in onze stad veel gebouwd. Stedelijke vernieuwing in oude wijken, nieuwe buurten die uit de grond worden gestampt - een ultieme kans om bewoners en ondernemers intensief te betrekken. Bestuurders, ambtenaren, wooncorporaties, projectontwikkelaars, netwerkbeheerders, bewoners en ondernemers gaan met elkaar in gesprek. Wat is er nodig bij deze uitdagende en complexe trajecten?

Allereerst helderheid over rollen, verantwoordelijkheden en taken. Bij wie ligt het initiatief? Transparante uitgangspunten en duidelijke randvoorwaarden blijken een absolute must voordat begonnen kan worden aan welke vorm van co-creatie dan ook.

Zorgvuldige communicatie voorkomt een hoop gedoe en irritatie. Schakel professionals in om dit soort processen te modereren. Onafhankelijkheid is een groot goed in processen waar veel belangen en emoties meespelen.

Het uitgangspunt: 'als burgers het zelf kunnen doen, ondersteunt de gemeente zo goed mogelijk' is nastrevenswaardig, maar het vraagt om systeemwijzigingen en een compleet andere samenwerking tussen bestuurders, ambtenaren, bewoners en ondernemers. En bovenal: veel ruimte om het gewoon te gaan doen, en een stevige portie vertrouwen!

Egbert Fransen, Amsterdam

AANKONDIGING

BROODNODIGE BEGRIPPEN

Ploeterpionier Iemand die ondanks alle onzekerheid toch haar initiatief voortzet.

Harmoniefixatie Ongemak is de kern van ons werk maar er is weinig lef om te schuren of dingen mis te laten gaan.

Impactgeduld Want het echte effect weet je pas na lange tijd.

Gevoelsquota Een participatieparagraaf voor inclusiviteit en andere grondwaarden.

Aandachtsopschaling Constante aandacht voor je goeie initiatief of plan mag wel iets opleveren.

Doorbraakeconomie Toegang tot geld en hulp voor mensen die denken dat ze niet relevant zijn.

Werkbanken De plek waar het innovatieve en inclusieve werk wordt gedaan.

Tussenruimte Het braakliggende landje waar die werkbanken staan.

(Met dank aan de kunstenaars Myriam, Diana, Mohamed, Nathalie en Manu)

OPROEP

Jongeren ma.aken Amsterdam

Ma.ak 020

— teksten **Zena Hassouna, Kandidatenmarkt**
— foto's **Niels Blekemolen**

97

Soft skills centraal in Tech- Grounds

**'Ik weet
zelf heel
goed hoe
het is om
kwets-
baar
te zijn'**

**Abdelhamid
Idrissi**

Abdelhamid Idrissi had tijdens zijn studie geen geld voor een laptop. Hij had moeite met uiten van emoties, het stellen van (open) vragen, bedrijfsbezoeken en het jargon. Zijn omgeving bood weinig support. Op zijn ouders na. 'Voor mij was de relatie met mijn ouders mijn redding. We waren dikke matties,' vertelt hij met een glimlach.

Idrissi startte in 2010 met Studiezalen dat inmiddels wekelijks 600 leerlingen begeleidt. Dit jaar startte TechGrounds dat honderden jongeren gaat opleiden voor banen in de ICT, in samenwerking met onder meer Codam en de Rabobank.

Bij Studiezalen komen kinderen in eerste instantie voor huiswerkbegeleiding, maar ze krijgen en leren veel meer dan dat. 'Ik heb mijn eigen levenservaring gestopt in

Studiezalen. De kinderen vinden er rust, veiligheid en gezelligheid. Wij vragen: Wat heb je nodig? Wat zijn je dromen, doelen en wensen? En wat gaat niet helemaal lekker? We werken aan soft skills, zodat zij leren open vragen te stellen en hun emoties te benoemen. Zo krijgen ze meer zelfvertrouwen.'

Abdelhamid Idrissi werd Amsterdammer van het jaar 2018. Die titel bracht ons interesse vanuit andere partijen. Zo konden we Techgrounds lanceren waar jongeren in zes maanden leren coderen, solliciteren en een portfolio opstellen. Daarnaast werken ze natuurlijk aan hun soft skills.'

Gezinssupport staat centraal: 'Door het gezin te betrekken en het gezinsniveau te vergroten, boek je sneller succes.' Idrissi stimuleert de instroom van medewerkers vanuit het netwerk van de kinderen en jongeren. Ze vormen een hechte community.

Idrissi zou Studiezalen en TechGrounds graag verder opschalen, maar daar zijn financiën voor nodig. Desondanks staat dit de duurzame begeleiding niet in de weg: 'We laten niet los, totdat het écht goed gaat met de persoon in kwestie.'

**'Door het gezin
te betrekken
boek je sneller
succes'**

Mijn droom voor Amsterdam 2050

Ik droom van een Amsterdam waarin ik mensen in de tram en op straat zie lachen en contact maken met elkaar. Waar de blik niet slechts is gereserveerd voor het beeldscherm en de sensatie. Stiekem zie ik zo'n blik in combinatie met een knik of lach. Een Amsterdam waar we meer heer zijn in het verkeer, de ouderen en kinderen de hand uitsteken en helpen bij het oversteken. In dit Amsterdam hoop ik dat mijn bijdrage verschil heeft gemaakt. Dat de jongeren die ik nu begeleid naar zelfredzaamheid schuldenvrij zijn. Dat zij niet bang zijn om hulp te vragen, en maar al te graag iets terug willen geven.

Ik droom van een stad waar eenzaamheid verbannen is en geen kind opgroeit in armoede. Ik droom van vrijheid zodat iedereen mag zijn wie hij wil zijn en zijn eigen weg kan bewandelen. Ik droom dat we elkaar helpen om op het rechte pad te blijven, dat we niet weggijken bij pesten of agressie, maar elkaar de hand reiken en door een roze bril naar elkaar kijken. Dat we bewuster schoonheid van zowel de stad als elkaar zien. In de prachtige straten van Amsterdam wordt dan niet alleen het uitzicht maar ook onze blik mooier.

— tekst **Zena Hassouna**

MoneyStories doorbreekt armoedespiraal

MoneyStories is een preventieve schuldenaanpak om de armoedespiraal bij jongeren te doorbreken. Deze jongeren ervaren meerdere problemen in verschillende leefgebieden: wonen, werken, scholing, financiën, rouw, relaties en eenzaamheid. Initiatiefnemer Kandidatenmarkt zag dat jongeren hun verhaal thuis en op school niet goed kunnen vertellen. Door met andere jongeren verhalen te delen, veranderen ze hun gedrag en relatie met geld.

MoneyStories is het preventieve onderdeel van de integrale schuldenaanpak, werkend met de levensgeschiedenis van de jongeren. Jongeren worden zich bewust(er) van de rol die geld in alle fases van hun leven speelt. In de aanpak staat gedragsverandering centraal. De jongeren die het traject succesvol hebben doorlopen en schuldenvrij zijn, worden *peer educators*, zij vertellen hun *moneystories* op scholen.

88

**'Geld
was
vroeger
voor
schulde-
isers
en nu is
geld er
voor mij'**

Peer educator **Marcia**

Met *MoneyStories* zijn 6000 leerlingen door heel Nederland bereikt. Onderzoek van het Ministerie van Sociale Zaken toont aan dat 80 procent van de jongeren na afloop gezonder geldgedrag heeft.

Colofon

Hoofdredactie Karien van Assendelft en Nies Medema
Redactie Cathelijne Bertels, Jasper Etten en Niesco Dubbelboer
Ontwerp Erikenik en Judith Schoffelen
Fotografie Niels Blekemolen
Illustraties Karst-Jankeke Rogaar
Drukkerij Rodi rotatiedruk, Diemen

Rodi Rotatiedruk werkt milieuvriendelijk en verantwoord. Waterless Printing, ISO 14001 Grafimedia en KVGO.

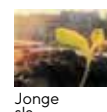

Met dank aan Anne Stijkel, Jerry Afriyie, Zena Hassouna, Egbert Fransen, Abdelhamid Idrissi, Kate Raworth, Herman Tjeenk Willink, Sabrina Mijnaals, Ruurd Priester, Erica Pierik, Chunfan van den Berg, Pauline Westendorp, Aartie Mahesh, Diana Krabbendam, Estefania Matesanz Medina, Rutger Groot Wassink, Natasja van den Berg, Michel Vogler, Cor Vos, Janine Toussaint, Marlies van Gelderen, Sjoukje Alta, Machteld Combé, Jose Costa, Anke van der Meer, Lenny Bijker, Jeroen Jonkers, Kenny Zschüschen, Arjan Spit, Frans Vlietman, Mohamed Mahdi, Maureen Koswal, Leila Badaou, Hans Krikke, Helen van den Broek, Kathelijne, Olivia en Floortje, Rick Imambaks, Marieke Gervers, Sandra Bos en Bewonersacademie. En verder aan Pakhuis de Zwijger, Kennisland, Waag Society, Floor Ziegler en alle andere Ma.akers.

**X Gemeente
X Amsterdam
X**

**PAKHUIS
DE ZWIJGER**

2019
#1
november